

GAZETA HUNEDOAREI

ORGAN INDEPENDENT CULTURAL, SOCIAL ȘI DE INFORMAȚII

ABONAMENTUL:

pe un an . 100 Lei || pe 3 luni . 25 Lei
pe 6 luni . 50 Lei || un exemplar 2 Lei

APARE SĂPTĂMÂNAL

SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDACȚIE

ADMINISTRAȚIA:

Deva, Strada Regina Maria 12

Tuberculoza învinsă!

În numărul trecut al gazetei noastre am arătat pe scurt însemnătatea cea mare, care o au congresele științifice de tot felul. Am fost și suntem de credința, că numai dezvoltarea științelor vor putea da omenirii fericirea după care aleargă. Ear științele se dezvoltă numai prin muncă intensivă și metodică făcută ani de-a rândul cu credință tare în isbândă.

O astfel de muncă a depus bacteriologul francez Calmette timp de 13 ani, după cum ne informează dr. Ygrec în „Dimineața”. Acest savant a luat lupta cu unul dintre cei mai mari dușmani ai omenirii: tuberculoza și grație răbdării sale și priceperii cu care a lucrat a învins-o.

Se știe anume, că corpul omenesc în stare normală dispune de agenți care-l apără de molipsire, ori când s'a molipsit îl ajută ca să învingă boala. Între acești agenți se numără și contra otrăvirile produse de microbi introduși anume în corpul omului, cu scop de a preveni îmbolnăvirea. Se mai știe, că acest mijloc de vindecare, de când marele Pasteur a descoperit microbii, este foarte răspândit sub numirea de seroterapie și este considerat

ca sigur, la multe boale microbiene. Cu toate acestea până acum în profilaxia tuberculozei nu s'a găsit mijlocul sigur de prevenire a boalei. Experiențele bogate făcute de Calmette cu rezultate, care nu mai lasă nici o îndoială, sunt în măsură să ne asigure, că această problemă gravă este deslegată.

Baccili B. C. G. creați de cătră Calmette prin 230 culturi succesive oilor, chiar din baccilul tuberculozei, au o natură cu totul nouă decât acesta, anume introduși în organismul omului ei nu mai produc tuberculi, ci fabrică acei anticorpi, cu ajutorul cărora organismul omului se poate apăra contra îmbolnăvirii tuberculozei. Aplicarea acestui tratament a dat rezultate uimitoare nu numai în Franța ci și în Belgia, Olanda, Anglia și chiar în coloniile franceze a fost introdus în mod obligator.

Dacă ne putem încrede în cele spuse de dr. Ygrec, că nici copii mamei tuberculoase nu mai mor odată ce li s'a dat să înghiță câțiva baccili B. C. G. într-o linguriță de lapte și n'avem motiv de a nu crede, ne mirăm numai că noi trebuie să aflăm despre acest triumf al științei numai din ziare și că nu s'a introdus și

la noi acest mijloc efectiv de profilaxie a tuberculozei.

Examenul de bacalaureat.

D. prof. universitar A. Dima, fost președinte la comisia de examinare în Arad dă în ziarul „Tribuna Nouă” explicațiile relative la rațiunea examenului de bacalaureat, pe care creșându-le de interes public, le reproducem și noi în tocmăi.

Eată ce spune d-sa:

Aplicarea legii pentru înființarea examenelor de bacalaureat a produs în foarte multe familii o mare neliniște o legitimă îngrijorare și o explicabilă iritare. Aceste stări sufletești au avut răsunet în opinia publică; o parte din presă a început să atace examenul de bacalaureat și aceste atacuri au devenit mai de se și mai tari, după ce s'a aflat unele rezultate ale probelor scrise, primele probe, ce fac parte din acest examen. La criticile publicate de o parte din presă se adaugă criticile mai discrete, șoaptele, relative la intențiunile, cu care s'a înființat examenul de bacalaureat și la scopul ce s'a urmărit, când s'au alcătuit unele din actualele comisiuni, înaintea cărora se depune acest examen.

Fiind convins, că obârșia celor mai multe din aceste atacuri este necunoșterea realității lucrurilor, m'am crezut dator, să folosesc prilejul expunerii rezultatelor examenului de bacalaureat ținut aci și încheiat eri spre a vă

VIII ȘI MORTII.

De Lucreția Costa Nicoara.

Zilele vin și trec par'că-mi pare rău că ele curg așa iute, despărțindu-mă tot mai tare de vremea, când trăia Iancu.

Deși-mi pricinuește suferință, totuși zăbovesc cu gândul la teribila scenă, când l'am văzut în cosciug.

Plecase vesel, sănătos și peste câteva ore primii telegramă, că e — mort.

Ce revedere!

Prin liniștea morții fața lui aevenise mai frumoasă, mai senină; ochii nu-i căzuseră în orbite ca ochii altor morți — nici urmă de suferință.

— Iancule, — strigai între șiroaie de lacrimi, — tu ai întinerit! Și surizi ca și când stăteai cu mine înaintea altarului. Ce fericit eram?... Și cum ne-am fi cutremurat dacă cineva ne șoptea atunci ce trist și repede sfârșit o să aibi!

Înțelepțește a întocmit Dumnezeuirea, ascunzind viitorul dinaintea noastră!

Și totuși în nemulțămirea noastră, cât acuzăm cerul.

Și eu căzui în în acest păcat, pentru că Iancu muri departe de mine. Nu-i putusem da ajutor, nu-i putusem închide ochii. S'a s'bătut în mânele unor străini, cari nu-l cunoșreau și n'aveau durere de dânsul. Străinii sunt și ei compătimitori în felul lor, trec însă grabnic peste nenorocirea altora la ordinea zilei; ce le este moartea unui om? Nimic, ori puțin de tot!

— Și pe când tu luptai cu moartea, eu ⁵ Aș-
teptam să vii acasă; în momentul ce ^{grare} ^{pe}
înăbușit șoptea ultimul cuvânt: „Soția ^{te} ^{ne}
atunci eu, soția ta, râdeam poate... N'a ^{ie}, ^{cel} ^{ma}
presimțământul măcar al unei nenorociri ^{a. c. Tinerii}
nebulă mă cuprinde la acest gând și ^{inile de mai}
mânie contra neputinței omeniești. ^{nta cererile}
la acest Cerc ^{terveni locului}

Toate soțiile țin la bărbații lor, ^{mandantul Cer-}
defini legătura ce exista între mir
o concentrare a tuturor intimelo
fană, cum eram într'insul ^{inecă, în 19 l. c. la}
țului, ci mamă, tată, frate ^{se va rula partea I. din}
acea sfântă iubire. ^{film senzațional în 11}

Lumea spunea că eu ^{c. la ora 6 p. m. și}
lui. Adevărat. Dar cât ^{și Gomora.}
Preotul cununător zice: ^{și 9 seara}
bărbat... Ei, mai știu de ^{sentim și}
Iancu, deși bun din cale afară ^{Or-}

Știam anume că-mi implinește orice
era între marginile putinței, și totuși câtă n-
rire aveam, când voiam să-l rog ceva.

Discutam câte-odată; părerile noastre însă se-
mănau acelor curpuri chimice, cari pentru un mo-
ment sunt despărechiate, dar în virtutea analogiei
lor substanțe, curând se asimilează.

Unul fără altul nu puteam fi. Obiectul cel mai
neînsemnat devenia de valoare, dacă unul din noi
își află plăcerea în el; din contră, un lucru de
importanță, poate, dat la o parte, de cumva unuia
dintre noi nu-i convenia. Imprejurarea din urmă
era o slăbiciune din ambele părți: ce eram însă

noi de vină că natura, temperamentele noastre se
complectau reciproc, că sângele nostru, deși în
două organisme, circula ca într'unul și acelaș corp,
încât acum după moartea lui mă simț ca și când
s'ar fi amputat mâinile și picioarele, nu mai
(aymbra nici lucra, mi s'a rupt jumătatea sufle-
cât nu mai pot parcă să respir.

stăteam singură lângă cosciugul lui.
e, îi neteziam fruntea și-i fre-
ca să se deștepte.

odată mi se păru că răsuflă încet. Grabnic
sunsei făclile de ceară și-i ridicai capul.

— Ce faci, doamnă?

— Vino de-mi ajută, să-l scot din sicriu, ca să
se sperie când își va veni în fire văzându-se
e catafalc.

Ideia fixă, că Iancu ar fi părut mort și-l voiu
îngropa astfel, mă tortura în mod înspăimântător.

— De ce n'ar fi cu putință? — îmi ziceam.
Despre câte cazuri citisem deja. Știința medicală
uneori s'a înșelat despre constatarea morții, n'a
putut ea oare și astădată greși?

Moartea produce întotdeauna așa o zguduire în
cel vii, încât în zăpăceala lor nu admit, ca un om
pus deja în cosciug să mai poată învia. Toți se
cutremură la asemenea gând și parcă se aliază ca
lucrul să nu se întâmple. Se vede, că un mort
înviat stârnește mai mare groaza de cât însăși
moartea: Când un biet om crezut mort în supra-
omenească sforțare s'ar scula, cei mai mulți ar țipa
nu atât de bucurie, cât de spaimă.

(Va urma.)

lămuri asupra cauzei înființării acestui examen, a asupra rolului ce-l are și apoi vă voi arăta rezultatele obținute.

S'a făcut constatarea dureroasă, că în timpul războiului din urmă și după acest războiu și școala secundară ca și alte organe ale corpului social, nu funcționează cum trebuie și dă rezultate în general slabe, iar în unele părți ale țării cu totul nesatisfăcătoare. În universități și în școlile de învățatură superioară intră foarte mulți tineri nepregătiți pentru audierea cu folos a studiilor superioare.

O cerere a universităților.

Universitatea a atras atențiunea asupra acestui fapt întristător și în ce o privește a căutat să-l remedieze, cel puțin în parte, prin înființarea examenelor de admitere; iar unele facultăți (cea de științe și cea de medicină din Cluj) s'au văzut silite să prelungească cu un an timpul necesar studiilor pentru obținerea diplomei respective. Cu toate aceste măsuri, răul nu s'a putut remedia în mod satisfăcător. Procentul celor nepregătiți, cari bat la poarta universității este așa de mare, încât dacă examenul de admitere s'ar face în mod mai riguros, numai puțini tineri ar putea să-și continue studiile în universitate.

De altminteri examenul de admitere nu se poate face decât asupra materiilor în strânsă legătură cu programa licenței respective, dar pentru urmarea cu folos real a studiilor superioare nu e suficiență numai cunoșterea acelor materii, ci este necesară cunoașterea satisfăcătoare a tuturor științelor, ce alcătuiesc cultura generală și care sunt cuprinse în programa școlii secundare. De exemplu: un student, care vrea să urmeze științele experimentale, trebuie să cunoască bine și o limbă modernă, să aibă cunoștințe de matematici, etc. să dovedească deci o maturitate intelectuală și științifică generală. Examinarea acestei maturități, nu o mai poate face școala superioară, căci numai cade în atribuțiile ei.

Nivelul scăzut al tineretului.

Cu tot examenul de admitere, mulți tineri nepregătiți sunt admiși în universitate, în speranța că-și vor complectea cunoștințele, ce trebuiau să le câștige în școala secundară. Rezultatele obținute, nu sunt însă mult deosebite de cele, ce s'ar obține și fără acest examen. Predau fizica la facultățile de științe și de medicină din Cluj și constatările făcute în timpul celor șase ani de funcționare a acestor facultăți, sunt îngrijitoare. Majoritatea studenților înscriși la științe, nu și pot termina studiile în timpul reglementar normat. Ajutoarele materiale (burse, cărămăror valoare nu prea mare, dar pretul de strigare la îndemână. Mulți trec examenele, dar și sub îndulgenței profesorilor iar unii își întrerup studiile începute și sau se lasă de universitate sau trec la drept, fiindcă din nenorocire se pâneste în mintea multora credința greșită că studiul așa de important al dreptului, nu are nevoie de o bază de cultură generală tot atât de temeinică, cum o cere studiul altor discipline.

Marea lipsă de specialiști, ce o simte societatea noastră, sărăciia de ravagiile războiului, înlătură aproape cu totul concurența și selecționarea valorilor menite să facă parte din pătura conducătoare a societății. Acest fapt este o adevărată primejdie socială. Dacă nu se vor lua la timp, toate măsurile de îndreptare, ca magistrații și juriștii, cărora li se încredințează averea și onoarea cetățenilor, medicii, cărora li se încredințează sănătatea și uneori vieța

oamenilor, profesorii, cărora li se încredințează, ceea ce este mai scump unui popor: pregătirea viitorului, dacă nu se iau măsuri de îndreptare, riscăm ca aceștia și alți factori de mare importanță socială, să se recruteze din elemente insuficient pregătite.

(Va urma.)

LOCALE.

Esperanto în Deva.

De: Lucreția de Costa Nicoară.

Precum bine știm în evul mediu, limba cultă, limba științelor era cea latină, iar această limbă a strămoșilor noștri s'a vorbit și scris până chiar în secolul al 19-lea în documente și chestiile juridice. În timpul modern pentru diplomație s'a stabilit limba franceza, iar în lumea sportivă s'a adaptat terminii englezești. Societatea înse era dornică de-a mai avea la îndemână așa o limbă de comunicație universală, lesnicioasă, care să nu fie a nici unui popor, și totuși să fie a lumii întregi, grabnic și ușor de învățat, acum în epoca iușimei de fulger a tuturor lucrurilor noi inventate, mașini de sburai, radio grame, etc. limba nouă, să aibă și ea în construcția ei pecetea modernă a *grabel*, repeziciunii și totuși să fie frumoasă, plăcută și mai presus de toate, să aibă principiile utilitare, recerute atât de imperios de spiritul timpului de astăzi.

Dr. Zamenhof, plasmuitorul ei, a fost închip de recunoștința ales membru de onoare a mai multor instituțiuni culturale, și Esperanto e vorbită astăzi în toate hemisferele locuite de oameni, că ci este singura limbă auxiliară, adecă limba ajutătoare între popoare. Ea poate fi grabnic învățată și cu pregătiri ori cât de mici ar fi individul acela.

Sigur, pentru cei talentați, cele mai frumoase privilegii sunt de ași imbogași mintea și sufletul cu scrisul operelor franceze, italiene, engleze etc. câți inse, bogat înzestrați din fire sunt aceia, carii pot să facă aceasta în limbile originale, și aici să adeverește dictonul: „mulți sunt chemați, puțini aleși“ deci mulți învață limbi, puțini isbutesc a le înțelege și mai puțini a le vorbi bine.

În vederea acestor greutăți s'a creat Esperanto, din vâdăcina a mai multor limbi indoeuropene, din care este eliminat tot ce poate să o îngreuneze, multe declinații, conjugății și regule

er, încât ea poate fi lesne învățată de chiar și de unul cu mai mici pregătiri. De aceasta, Esperanto și-a luat de noțivă de a cultiva înfrățirea și dragostea între oameni. Cuvântul *Samideano* posedă un caracter de egalitate pentru fiecare esperantist. Reparat în China, în Japon sau în ori ce țară, *lei verzi*, îți vei afla cunoștințele și vei fi cât să

Sudetez pășit.

Dr. Won-Kenn, profesor la universitatea din Deva, despre Esperanto, că i-a fost de folos în anul trecut, când visitasă Europa.

Dr. Won-Kenn, în România, a aflat mulți esperantiști, cu a-l căror ajutor a putut vizita toate instituțiunile culturale ale țării și lua informațiuni despre națiunea Română.

Reintors din România el își descrie călătoria, și României i-a rezervat un special capitol în cartea sa.

„Nicăiri — zice — n'am întâlnit împrejurări mai favorabile pentru Esperanto, că în România. Prințul moștenitor a luat Congres de esperanto sub înalta sa protecție, și trei ministere au fost reprezentate Ministerul Instrucției Publice, al Comerțului și al Internelor. N'am în-

tâlnit mai multă însuflețire ca la Arad nici la universitatea din Valenica, cu ocaziunea congresului esperantist. „La Vălenii de Munte am fost primit cu multă amabilitate de profesorul Iorga, cunoscutul pionier intelectual al țării și în prezența studenților universității populare, am vorbit în esperanto, tratând despre literatura *Orientului*, tradus fiind de Dl. Fischer Galați etc.

La început, mulți credeau, că este o utopie Esperanto, dar cu încetul, lumea s'a convins că aceasta limbă totuși există și are temei de a exista chiar prin menirea sa.

De present, în România Esperanto stă sub Protectoratul prințului de Coroană, iar ca preșident de onoare are pe generalul Gavanescu.

Mare esperantist este și fostul ministru Dl. Trancu Iași, nu de mult, cetisăm un articol de Dsa, scris într-o foaie esperanto.

Astfel stând lucrurile, nu putem decât să ne bucurăm, că s'a pornit iarăș și la noi în Deva un curs de Esperanto, de acea am zis iarăș, fiindcă înainte de război exista aici o societate esperantișă, care vâslă cu nădejde înspre orizontul *stelei verzi*, dar fumul tunurilor a învăluit în negri nori biata steluță.

In atențiunea cetitorilor noștri

Având în vedere spesele mari ce avem cu editarea gazetei, sunt rugați cu insistență toți acei On. Domni și Doamne, cari primind gazeta noastră, nici până azi nu au achitat încă costul abonamentului, să binevoiască a achita acest cost, trimițând banii la adresa Administrației. Deva, Str. Regina Marla Nr. 12.

Curiozități.

Aflăm din izvor competent, că s'a dispus plantarea unei păduri, din lemnul căreia să se lucreze materialul necesar, ca, cât mai curând posibil, să se construiască în Grădina publică din localitate un „Pavilion“ pentru muzică, cum e în Sibiu bunăoară. Până la apropiata construire a Pavilionului însă, i-se permite și pe mai departe, ca muzica să-și transporte singură băncile necesare.

II.

Organele competente, în conșlegere cu conducerea Uzinei electrice din localitate, lucrează cu zor la marele plan, cum s'ar putea prelungi conductul electric, pe lunga distanță de vre-o câțiva metri, până la Baia sărată de sub cetate, pentruca pe Crăciun de și nu, dar cel puțin începând dela Bobotează, băile să poată sta la dispoziția publicului și seara. având lumina necesară.

III.

Precum suntem informați și s'a constatat la fața locului, populația din partea de răsărit și miazăzi a orașului nostru, se ocupă cu ideia înființării unei fabrici pentru fabricarea de picioroage, cu cari, când e timpul ploios, să poată comunica cu centrul orașului, trecând cu ciorapi uscați „Pârâul indolenței“ ce curge pe strada Regele Ferdinand. Noi credem, că această chestie s'ar putea rezolva cu mult mai ușor prin așezarea unor podulețe, unul în dreptul Casinei, altul la colțul edificiului „Casa cercuală“, cam la fel cu cel din dreptul Tribunalului. Apoi mai credem, că populația contribuabilă, după impozitul comunal ce plătește, merită atențiunea să fie scutită de-a umbla pe picioroage în centrul orașului.

Ivan Naturbincă.

Cultura plantelor medicinale și valorizarea lor.

De profesor Solomon.
(Continuare.)

Familia plantaginacee.

Pătăgină

limba oil, mama-ploaie.

Plantago major L.)

Trăește pretutindeni în țara noastră. Plantă perenă, erboasă, vivace. Rădăcina fusoasă, frunzele bazilare dispuse în formă de rozetă, mari ovale și cu marginea dreaptă, în mijloc cu un șanț ce conduce apa la rădăcină. Din mijlocul frunzelor apare tulpina erectă cu un spic la vârf, o inflorescență alcătuită din multe flori violete cu un miros plăcut. Fructele sunt mici, capsule cu semințe pe care le împrăștie vântul. Se recoltează frunzele începând din luna Aprilie până la maturitatea plantei. Ceaiul obținut este un medicament bun contra tusei și răcelii.

Familia: Valerianacee.

Odolean

gușa-porumbului, năvalnic.

(Valeriana officinalis L.)

Trăește prin fânețe umede, pe lângă pâraie și locuri umbroase. Este plantă vivace, erboasă cu rizom ce prezintă stoloni; tulpina erectă, dreaptă, frunzele penate cu câte 5—11 perechi de foliole de formă lanceolată, întregi sau dințate pe margini. Florile de culoare albă-roz. Infloresc în Maiu, Iulie. Se recoltează rădăcinile mirositoare în luna Sept. sau Oct. Uscate se valorizează în comerț sub numele de „radix Valerianacee” vânzându-se un kg. cu 60—90 lei.

Familia Compozee.

Pelin-bun.

Artemisia absinthium L.

Plantă perenă, erboasă, mirositoare alburie cu rădăcina pivotantă, erectă, ramificată, frunzele păroase, penate, de culoare cenușii de formă lanceolate, florile galbene aromatice amare așezate în capituli. Infloresc în Iulie, August. Crește prin locuri sărăcicioase, aride și necultivate, pe livezi, grădini etc. Frunzele și florile se recoltează în Maiu, Iunie se usucă repede ca să nu-și piardă aroma și se valorizează în medicină cu 30 lei kg.

Filincică. Himlica.

(Calendula officinalis L.)

Plantă anuală, erboasă, crește până la 50—60 cm. înălțime. Tulpina mult ramificată, rădăcina fusoasă, frunzele limbate cu margini drepte, sunt verzi și lipicioase, florile de culoare galbină. Infloresc în Iunie, Septembrie. Originea ei este din partea sudică a Europei. La noi se cultivă ca plantă ornamentală. Planta se cultivă. Înmulțirea se face prin semințe. Li priesc terenuri grase, șesoase. Se ară de toamna, sămănatul se face prin luna Aprilie cu mașina la 30—40 cm. distanță între rânduri. Se obișnuiește a pune semințele și în cuiburi în număr de 3—4 semințe, iar distanța între cuiburi este de 50 cm. În decursul cultivării se prășește ori de câte ori e nevoie. Într'un ha. se pune 7—10 kg. sămăntă. Când planta este în toiul înfloririi se face recoltarea florilor rupându-le inflorescențele pe timp uscat. Mai economic este a-se recolta cu copii, cari pot ușor să facă acest lucru. Uscarea se face cu mare atențiune. Drogurile obținute astfel sunt întrebuințate în medicină. Ceaiul obținut din florile acestei plante se ia în contra galbinării (icterului) și a menstruației insuficiente.

(Va urma.)

— Hârtie maculatură în detal și engro se află la librăria V. Laufer Deva.

INFORMAȚIUNI.

— Promovat. Dl Eugen Muntean primconsilierul orașului Orăștie, a fost promovat doctor în științele de Stat și politice. Felicitări!

— In baza conspectului edat de Camera de Industrie și Comerț din Deva, în județul Hunedoara avem 459 comercianți mari, 1750 comercianți mici, 155 industriași mari și 2685 mici industriași.

— **Aviz.** Sunt rugate toate instituțiunile, societățile și particularii cari nu au retrimis listele de subscripție pentru „Monumentul Aurel Vlaicu”, să binevoiască a le trimite împreună cu sumele subscrise.

— **Camera de Comerț și Industrie Deva.** Atragem din nou atențiunea comercianților și industriașilor din circumscripția acestei Camere că listele de alegători pentru alegerile din luna Septembrie sunt întocmite și afișate la Camera de Comerț Deva. Se vor publica și pe altă cale și vor fi afișate le primăriile orașelor urbane din circumscripție. Toți acei cari cred că au fost omiși pe nedrept din liste, să-și prezinte reclamațiile la Camera de Comerț. Listele sunt întocmite alfabetice pe felurile și categoriile de Comerț respective industrie. Aceste categorii aprobate de Minister le publicăm prin tabloul anexat. Fiecare alegător își exercită dreptul de vot în categoria în care e împărțit. *Camera de Comerț Deva.*

— **Știre școlară.** Conform ordiului No. 70024—1925 al Ministerului Instrucțiunii în vederea greutăților incvente începutului aplicării noului Regulament, se face cunoscut că Ministerul a dispus, ca toate lucrările de începere de an școlar 1925—26 să fie amânate cu 10 zile, adică să se facă după cum urmează: 1. Inscriserile și reinscriterile între 1—8 Septembrie. 2. Examenle de admitere și bursă 10—15 Sept. 3. Examenle de corigentă, particulare și integrale între 10—18 Septembrie. 4. Examenle de admitere în cl. V.-a între 20—25 Septembrie. 5. Examenle de bacalaureat între 25 Sept.—10 Oct. 6. Începerea cursurilor la 26 Sept. 1925. *Direcțiunea liceului „Decebal din Deva.”*

— **Publicație.** Se aduce la cunoștință tuturor tinerilor clasei 1926, care au fost recrutați în condițiunile art. 52 și 53 Legea Recrutării, că încorporarea lor se face pe ziua de 15 August 1925. Acei, cari voiesc a cere amânare pentru continuare de studii, vor înainta actele necesare Cercului de Recrutare Orăștie, cel mai târziu până la data de 1 August a. c. Tinerii cari nu au fost recrutați în condițiunile de mai sus și ar avea dreptul, vor înainta cererile completate cu actele necesare tot la acest Cerc cât mai urgent spre a-se putea interveni locului în drept pentru aprobare. *Comandantul Cercului de Recrutare Orăștie.*

— **Chinematograf.** Duminecă, în 19 I. c. la ora 6 p. m. și 9 seara se va rula partea I. din Sodoma și Gomora, film senzațional în 11 acte. Luni, în 20 Iulie a. c. la ora 6 p. m. și 9 seara, partea a II.-a din Sodoma și Gomora. Joi, 23 Iulie a. c. la ora 6 p. m. și 9 seara „Mica dansatoare” în 6 acte cu Pat și Pataschon.

— Începând cu luna Septembrie a. c. se va organiza în Deva o expoziție școlară de lucru manual permanentă. Expoziția va fi instalată în sala cea mare de pe lângă teatrul orașenesc.

— **Precum suntem informați,** Primăria orașului nostru se ocupă cu ideea organizării unei cazarme pentru pompieri. Cazarma va fi instalată în localul actualului restaurant „Minerva” din strada A. Vlaicu.

— **Arsă de vie.** Servitoarea Maria Stănescu din Petroșeni, voind să aprindă mașina de încălzit, punând prea mult spirt, din nebagărea de seamă, aceasta a luat foc de-odată. Flacăra mare produsă a cuprins și hainele nefericitei, care în urma arsurilor primite, preste vre-o câteva ore a încetat din viață.

— Atragem atențiunea publicului asupra serbării iubilare de 40 ani a Corporațiunii Industriașilor din Deva, care se va ține Duminecă în 19 I. c., cu un program bogat și variat și pentru reușita căruia se fac mari pregătiri din partea celor competenți.

— **Impărțirea pe categorii a alegătorilor Camerei de Com. și Ind. Deva.** Categoria I. Comerț cu îmbrăcăminte, firme 71, impozit 840.816, mand. 2. II. Comerț cu alimente, firme 281, impozit 4,631.534, mand. 4. III. Comerț cu materiale tehnice și mașini, firme 46, imp. 818.461, mand. 2. IV. Credit și asigurări, firme 42, impozit 1,378.152, mand. 2. V. Diverse com. necuprinse în cat. precedente, firme 114, imp. 1,247.954, mand. 2. VI. Comerț mic dar plătește un impozit pe venituri com. până la 5.000 Lei, firme 2882, impozit 3,170.460, mand. 3. VII. Industria minieră și metalurgică, firme 22, impozit 20,169.772, mand. 4. VIII. Industria de construcție și mobilă, ind. 66, impozit 1,526.611 mand. 2. IX. Industria alimentară, ind. 104, imp. 2,943.861, mand. 3. X. Diverse industrii, ind. 71, impozit 796,9666, mand. 3. XI. Industrii cari întrebuințează până la 20 lucrători sau care plătește imp. pe venituri ind. 4.125, impozit 2,501.566, mand. 3.

— **„Astra” culturală.** „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, aduce la cunoștința publicului că — în ședința comitetului central, din 20 Iunie a. c., — a premiat pe acei, cari au înaintat acte în regulă, cu dovezi, că au instruit analfabeți, învățându-i scrisciturul. Numele premiaților din anul acesta (cu suma de câte 2000 de lei) este: 1. Victor Bârsan, din Șasavința, p. u. Lupșa (jud. Turda-Arieș); 2. Dumitru Fulea, din Sângeorgiu de Câmpie, p. u. Sânpetru (jud. Cojocna); 3. Traian Danciu, din Petroasa, p. u. Curtea (jud. Caraș-Severin); 4. Marin Popa, din Vaca, p. u. Brad (jud. Hunedoara); 5. Izidor Todoran, din Cărnărașul deșert, p. u. Șarmașul mare (jud. Cojocna); 6. Simion Frățilă, din Gușterița (jud. Sibiu); 7. Alex. Flontaș, din Ilba (jud. Sătmare); 8. Ion Moldovan, din Ocele Mureșului (jud. Alba de jos); 9. Victoria Gligor din Ocele Mureșului (jud. Alba de jos); 10. Ioan Suciu, din Căcuci, p. u. Gurghiu (jud. Mureș-Turda); 11. Teodor Vicol, din Urșiu de sus (jud. Mureș-Turda) și 12. Stelian Voiculescu, din Saschiz (jud. Târnava-Mare). Afară de aceea s'au trimis în anul acesta peste 1300 de exemplare (abecedare) în 28 de comune.

Giranți: I. Sântimbrean, I. Mihu.

Grații, și, ferestri de fier, șuruburiu

CINE

voește să-și aranjeze apeduct camerei pentru baie, să se adreseze și cu deplină încredere la firma de 23 ani existentă a lui

Ștefan Szemenyei
din Deva, Str. Principele Carol,

dela care va primi lucru bun, solid și punctuos, pe lângă prețuri convenabile.

Cereți ofert de prețuri!

147 9 26

Construcții de fier și lăcătușerie!

REPARARE DE MAȘINI AGRICOLE ȘI MOTOARE!

Pompe, rezervoare pentru apă, apeducte!

LOC DESCHIS.

Incidentul Maior Anania Păduraru—Avocat D. Marinescu.

Juriul de onoare.

Constituit din Domnii: Președinte: Constantin G. Ghițeanu. Membrii: Gheorghe Roncea, Dr. Valeriu Pocol, Constantin Vulpescu și Dr. Eugen Hossu.

Astăzi, în ziua de 12 Iulie 1925 ora 12 a. m. în salonul „Casinei Naționale” Deva.

În urma desbaterilor secrete în diferendul ivit între [Dnii: Major Anania Păduraru și Avocat Dimitrie Marinescu, în unanimitate a adus următorul:

VERDICT:

1. Nu este cazul ca Domnul Maior Anania Păduraru să ceară satisfacție.

2. Nu este cazul ca D-l Avocat Dimitrie Marinescu să ceară satisfacție.

Consideră pentru ambele părți incidentul închis.

MOTIVE:

Din actele dela dosar, din declarațiile scrise ale părților și din declarațiile martorilor consemnați în procesele verbale, reese în fapt următoarele:

În ziua de 6 Iulie 1925 s'a iscat un diferend între părți în felul următor: D-l Avocat D. Marinescu a călcat pe picior de câteva ori pe D-l Maior A. Păduraru. Fiind făcut atent, D-l Marinescu s'a scuzat; iar D-l Maior Păduraru n'a găsit scuza suficientă, și i-a făcut observații D-lui Marinescu. De aci a armut un schimb de cuvinte, și din care se reține la urmă că D-l D. Marinescu, a spus D-lui Maior Păduraru: „de căle ori ești la masă cu mine, nu plătești”. La acestea D-l Maior A. Păduraru lovește pe D-l D. Marinescu, și când acesta a voit a riposta punând mâna pe un scaun să lovească, a fost împedecat de asistenți. Conflictul s'a oprit aci fără a se mai schimba cuvinte jignitoare.

În termen util D-l Maior A. Păduraru a trimis martori, la care D-l D. Marinescu răspunde că-i stă la dispoziție.

Martorii ambelor părți consideră pe clienții lor de o potrivă de jigniți, și potrivit procesului verbal din 8 Iulie deferă cazul juriului.

Examinând faptele reese, că este o jignire reciprocă potrivit art. 28 că jignirea ce i s'a adus de D-l Avocat D. Marinescu D-lui Maior A. Păduraru prin cuvintele de mai sus, potrivit art. 26 pct. 2 este socotită de gradul al II-lea. Că jignirea adusă prin lovire D-lui Avocat D. Marinescu de către D-l Maior A. Păduraru, potrivit art. 26 p. 3 este mai gravă clasificată în gradul III.

Comparând jignirele, reese, că cel mai grav jignit este D-l Avocat D. Marinescu potrivit art. 28 pct. 3.

Având în vedere, că D-l Maior A. Păduraru și-a luat satisfacție imediat, răspunzând prin lovire, iar altă jignire nu a mai urmat, după cum se stabilește din depozițiile martorilor, — urmează că Domnia sa nu era pus în situație de a mai cere altă satisfacție și deci nu era cazul de a trimite martori D-lui Avocat D. Marinescu.

Având în vedere, că deși D-l Avocat D. Marinescu este mai grav jignit, totuși, din motive, pe care juriul nu le cunoaște, nu a trimis în termen util conform art. 31 martori D-lui Maior A. Păduraru; că martorii pe care și i-a instituit au fost pentru a răspunde D-lui Maior A. Păduraru la provocare, nu și pentru a cere satisfacție personală, — simplul fapt de a se considera ca jignit nu-i suficient. Că astfel fiind acțiunea sa este prescrisă și juriul nu-l poate pune în situație a cere satisfacție.

Așa dar, ambele părți au ignorat prevederile legii și anume D-l Maior A. Păduraru prin trimiterea martorilor când nu era cazul; iar D-l Avocat D. Marinescu prin ne trimitere la timp.

Pentru aceste motive s'a adus verdictul de mai sus.

Președinte C. G. Ghițeanu

Membrii

(ss) Dr. Valeriu Pocol (ss) Dr. Eugen Hossu
(ss) Gheorghe Roncea (ss) C. Vulpescu

Ministerul Justiției. Comisiunea de Naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința celor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege

Domnule Președinte,

Subsemnatul Iuliu S. Fischer primrabin, domiciliat în Deva, județul Hunedoara, născut în anul 1892, în comuna Giömk Ungaria, de religie izraelită, fiind de naționalitate ungară, vă rog să binevoiți ca pe baza anexatelor acte, să-mi acordați cetățenia română, deoarece voesc să devin cetățean român, având interese familiare, fiind și căsătorit.

Cu stimă:

Iuliu S. Fischer.

208 1 1

În Deva, Strada E. Gojdu No. 4

este de vânzare

și se poate ocupa imediat

o casă în stare bună,

având 3 camere, cameră de baie, bucătărie separată, cameră pt. servitoare, cămară, șopron pt. lemne etc.

Grădină mare cu pomi tineri.

Informații la firma Minorits, croitor, sau la fața locului.

209 1

Subprefectura județului Hunedoara.

No. 6443—925.

Obiect: Procurare de combustibil pentru județ.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința amatorilor, ca pentru furnizarea alor 50 (cincizeci) vagoane lemne de foc, esenta tare se publica licitație publica în ziua de 17 August 1925 la orele 10 a. m. în sala No. 8.

Furnizarea se va face în următorul mod:

- 32 vagoane în gara Deva,
- 2 " " " Brad,
- 2 " " " Baia de Criș,
- 2 " " " Petroșeni,
- 2 " " " Pui,
- 2 " " " Romos,
- 2 " " " Hațeg,
- 2 " " " Hunedoara,
- 2 " " " Ilia și
- 2 " " " Orăștie.

Ofertele scrise și sigilate se vor înainta și depune înaintea comisiunii la orele 8 dim.

Fiecare ofertant va depune 10% din suma oferita drept garanție.

Dispozițiunile art. 72—84 sunt aplicabile acestei licitațiuni.

Deva, la 10 Iulie 1925.

Subprefect: *Candrea.*

211 1 1

Subprefectura județului Hunedoara.

No. 6442—925.

Obiect: Vânzarea motorului de benzină a tipografiei.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 17 August 1925 ora 10 a. m. se va ținea a doua licitațiune publică la Subprefectura județului, camera No. 8.

1. pentru vânzarea unui motor de benzină fabricațiunea Schieb, cu aranjament vertical de 10 C. P. cu accesoriile necesare în valoarea de Lei 50.000;

2. pentru una transmisiune complectă în valoarea de Lei 15.000.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orice zi de lucru la orele oficioase în camera No. 8.

Odată cu ofertele cari se vor depune înaintea comisiunii fixată la orele susmenționate, se va depune la Administrația financiară și 10% din suma oferite iar recipisa se va anexa la ofert.

Ofertele se pot face și separate, deosebite pentru motorul de benzine, deosebite pentru celealalte și pentru ambele. Supraoferte nu se primesc.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea contabilității statului sunt aplicabile acestei licitațiuni.

Deva, la 10 Iulie 1925.

Subprefect: *Candrea.*

212 1 1

De exarândat

cu 1 Septemvrie

un local pentru prăvălie și birt

cu locuință și pivniță corespunzătoare, aflător în sediu de plasă, în piață. Informații la Administrația gazetei. 210 1 2

PIATA UNIRII
No. 16.

G. LENGYEL, DEVA

PIATA UNIRII
No. 16.

MECHANIC ȘI INTREPRINZĂTOR DE APADUCT

Repar tofelul de mașini cu vapor, motoare de benzină, gaz și ulei brut.

Efectuesc repede și garantez reparări la mașini (batoze) de treerat.

Sudetez părți rupte și osii tocite de mașini. — Căptuesc laghere (bocșe)

de aramă, cu cel mai bun metal englezesc. — Efectuesc cu specialitate

montarea și aranjarea de apaducte. — Primesc montarea de apaducte pentru

orașe, institute și edificii private; canalizari, conducie pentru apă murdară etc.

Pregătesc și montez băi de abur, aranjamente de băi pentru institute, hotel, spitale.

— Efectuesc și pentru edificii private, aranjarea și montarea pentru

încălzitul cu vapor, apă caldă și gaz. — Efectuesc aranjarea camerelor de

bae, conform pretențiilor celor mai moderne. — Pregătesc bazine pentru

apă, țintuite și în rame de vinclu. — Recomand, garantând,

escelețele pompe de apă aspirative și compresive, cu funcționare

dublă, sistem german.

136 9 52

Preliminare pun la dispoziția On. Public fără nici o taxă. — Reclamat fiind, merg și în provincie. La cereri în scris, dau ori ce îndrumări de specialitate.